

<https://doi.org/10.26565/2075-1834-2025-39-05>

УДК: 34.07

С. Г. ПЕВКО

кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри фундаментальних та
юридичних дисциплін факультету №6

E-mail: Stanislav.advocate@gmail.com ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1488-9715>

Харківський національний університет внутрішніх справ,
Проспект Льва Ландау, 27, Харків, Харківська область, 61000

ВЛАДНІСТЬ, ЯК ЗАСІБ СТВОРЕННЯ ПРАВОВОГО ЖИТТЯ СУСПІЛЬСТВА

АНОТАЦІЯ. Вступ. З моменту появи держави, як засобу об'єднання суспільства, виникла потреба у формуванні відповідних владних органів, які б не містили єдиного уособлення усіх сфер відповідальності державного управління та слугували б допоміжними засобами державного регулювання суспільства, що складають механізм держави. У зв'язку із цим, у ході еволюційних процесів суспільного розвитку та державотворення, виникла універсальна система суспільного управління, яка отримала назву «система стримування та протипаг». Але постало питання ризиків реалізації владної волі у ході реалізації державно-правового управління членами суспільства.

Короткий зміст основних результатів дослідження. За для дослідження предмету, що становить проблему наукового розгляду, було проаналізовано наступні ключові компоненти, що у своїй сукупності надають змогу визначити аксіологію та розкрити значення досліджуваного питання.

Було проаналізовано питання суспільства, як першочергового та основного компоненту причини дослідження. Так, як суспільство виступає єдиним об'єктом, як правового так і владного впливу на який направлене правове регулювання в ході якого втілюється суб'єктивна воля органів управління. Суспільство являє собою сукупність осіб, що проживають на певній території та об'єднані спільним інтересами за для задоволення яких вони взаємодіють та утворюють, як державу так і органи управління ними.

Досліджено онтологію держави, як ключового компоненту який зумовлює виникнення та уособлює у собі органи влади. Державою є політико-територіальна організація суспільства на певній території, з чітко окресленими межами, на якій діють відповідні органи влади та правова система. Тобто держава здійснює формування органів влади, які на підставі створених ними правових норм регулюють відносини, що виникають між членами суспільства, тим самим створюючи поле правового регулювання. У ході створення відповідних правових норм, які слугують єдиними, загальнообов'язковими правилами поведінки, нав'язується воля через правове регулювання пануючого класу, що представляє органи влади у державі. Тому постає питання оцінки ролі владності, як засобу створення правового життя суспільства.

Висновки. Отже, питання владної волі у ході здійснення правового регулювання суспільства через створення формально виражених, загальнообов'язкових правил поведінки є досить актуальним. Суспільство створюючи державу, що має наслідком формування відповідних органів влади, має на меті забезпечення їх розвитку та подальшого існування. Тому, досить складним постає питання гарантування добросовісного регулювання суспільства органами влади, що уповноважені на створення правил співжиття його членів, а також можливістю втілення владної волі через механізми державного примусу.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: суспільство, право, держава, владна воля, правове регулювання.

Як цитувати: Певко С.Г. Владність, як засіб створення правового життя суспільства. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, серія «Право». 2025. Вип. 39. С. 62-69 <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2025-39-05>

In cites: Pevko S. G.(2025) Power as a means of creating the legal life of society. The Journal of V.N. Karazin Kharkiv National University, Series "Law", (39), P. 62-69. <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2025-39-05> (in Ukrainian).

Постановка проблеми. Протягом усього часу, із початком виникнення суспільства, існує потреба у врегулюванні суспільних відносин через багатогранність інтересів, поглядів, переконань, думок, бажань їх членів. Засобами врегулювання відповідних протиріч, ставали правила, що були легітимізованими, тобто визнавалися усіма членами суспільства. Перші правила поведінки існували у вигляді

міфів, що внаслідок довготривалого існування у суспільстві ставали традиціями. Як у ході неодноразового використання, ставали звичаями. Тобто загальновідомими правилами поведінки у відповідних видах суспільних відносин.

Пізніше, внаслідок розвитку економічних відносин у суспільстві, виникли норми договірних права.

У ході використання яких було необхідним створення єдиного органу, особи, що вирішувала спори які виникають внаслідок їх застосування. За для цього виділяли певну людину, яка мала авторитет у населення та довіру під час вирішення спірних відносин. Рішення даної особи вкладалися в основу та мало наслідком подальше застосування при врегулюванні подібних відносин. Так почали з'являтися норми позитивного права, що були направлені на врегулювання більшої кількості суспільних відносин. Тобто виникала існуюча й досі, у багатьох країнах, певна система права. Система права слугує засобом встановлення єдиних правил поведінки усіх членів соціуму за для можливості їх співжиття. Відповідні правила визначаються органами влади, що у демократичних державах обираються населенням шляхом участі у виборах, а у тоталітарних чи авторитарних державах призначаються діючими органами влади. Саме за волею певної особи, якщо влада здійснюється одноособово, як то наприклад у монархічних формах правління або колегіально парламентом, дуалістично парламентом та президентом на засадах взаємоузгодження владних питань, встановлюються правила співжиття членів соціуму. Дані правила становлять обов'язкові варіанти взаємодій між членами суспільства, які є зразковими, належними легалізованими. Розробляється механізми їх втілення органами виконавчої влади та їх гарантують силові органи, що наділені повноваженнями у сфері примусу. Тобто воля суб'єктів влади щодо правил поведінки у суспільстві, нав'язується його членам, шляхом її легітимації та легалізації, що підкріплюється потенційною можливістю здійснення примусу органами влади. Тому постає питання владності, як засобу створення правового життя суспільства, її аспектів та особливостей, що може розкрити її переваги та (чи) недоліки під час управління суспільством у сфері правового регулювання.

Стан наукового дослідження теми. Досліджувану правову проблему, що розглянуто в даній статті, комплексно не мали своїм предметом наукових пошуків жодні науковці. Однак окремі складові елементи зазначеної теми були об'єктом наукових пошуків певних вчених. Так питання суспільства, у першу чергу є предметом наукового надбання соціологічної науки, яке розглядали такі дослідники, як: Черниш Н., Піч В. М., Козирев М.П., Пірен М.І., Андрійв В. Предметом наукової думки щодо держави, мало місце у дослідженнях таких науковців, як: Алексеєнко І., Шляхтун П., Цвік М.В., Тополевський Р.Б. Питання сут-

ності права розглядали Клімова Г.П., Петришина О.В., Козюбра М. І., Зайчук О.В.

Мета. Метою даного дослідження є визначення ролі владності державно-правового регулювання життя суспільства. Через встановлення сутності основних елементів досліджуваного питання, що стосуються суспільства, держави, права та владної волі органів влади здійснюється розкриття ролі владно управлінської діяльності щодо створення правового буття суспільства.

Основні результати дослідження.

Розглядаючи зазначену тему, слід віддиференціювати її на окремі частини, а саме: визначити сутність суспільства, права, держави, а також органів влади, що виходячи із владної волі створюють правову реальність суспільного буття. Тому спочатку, дослідимо поняття суспільства, як першочергового елемента, який зумовлює виникнення усіх інших складових наукового пошуку та виникнення доктринальної проблеми владності.

Суспільство являє собою сукупність усіх засобів взаємодії і форм організації осіб, у якій має прояв їх взаємозалежність один від одного та які утворилися історично [1, с.148]. Деякі філософи античного періоду стверджували, що аналізуючи модель суспільного устрою, за своєю суттю, вона може позбавити суспільство суперечностей між індивідом та державою, тобто об'єднати їх в одне органічне ціле. Натомість державу бачили, як сукупність усіх форм взаємодії за для досягнення вищого блага; шляхом створення ідеальної системи, яка має свою структуру і функції [1, с.145]. Також суспільство розглядають, як сукупність історично обумовлених зв'язків та взаємодій, які виникли між особами у процесі їх життєдіяльності. Поняття «суспільство» різниться від значення «країна» і «держава»: країна – це певна територія, яка має відповідні кордони та наділена незалежністю, а держава – це політична організація країни, яка має керувати взаємовідносинами між особами. Суспільство ж це соціальна організація людей, основою якої є соціальна структура. Суспільство у виді соціальної організації, характеризує не тільки країни, а також нації, народності, племена [2, с. 34]. Значення терміну «суспільство» є багатограним, що може розкриватися через такі поняття: 1) суспільство – це особи (тобто сукупність певної кількості людей); 2) дана сукупність осіб має певну ознаку, що їх об'єднує, це може бути громадянство, національність; 3) для особи суспільство є необхідним (і вигідним) [3, с. 62]. Тому суспільство розуміють, як сукупність усіх засобів взаємодії і форм орга-

нізації людей [4, с.44]. Воно являє собою певну соціальну єдність, що існує, функціонує та розвивається за допомогою людини та її діяльності [5, с.77-78].

Виходячи із вищевикладених поглядів, можна визначити суспільство, як певну групу людей, які проживають на конкретно визначеній території та об'єднані спільними інтересами щодо співіснування. Враховуючи те, що особи мають різні погляди, переконання, особисті інтереси тощо, які можуть суперечити відповідним баченням інших членів суспільства, виникла потреба у створенні єдиних правил співжиття. Сучасні системи права виникли досить давно. Спочатку існували міфи, вході їх довготривалого існування, виникли традиції, внаслідок їх багаторазового застосування виникли звичаї, що з часом трансформувалися у норми договірної права, яке виникло у результаті економічного розвитку суспільства. Через існування спорів, що виникали із договірних відносин для вирішення яких залучали старійшин або інших головуючих у суспільстві осіб, їх рішення вкладалось в основу для розв'язання подібних спірних відносин, що виникали на підставі тих самих норм договірної права. У результаті цього виникли норми позитивного права та трансформувалися у сучасні правові норми із розвитком суспільства та держави. Саме тому правові норми є інструментом для врегулювання суспільних відносин, а тому слід визначити онтологію права, як засобу впливу на суспільство.

Багато науковців досліджували питання поняття права та його значення у суспільстві. З них можна виділити наступні погляди, які є більш повноцінними у розкритті сутності права. Деякі науковці стверджують, що правом є реакція соціуму на поетапний суспільний розвиток та ускладнення суспільних відносин. Тому право є однією із ознак, яка характеризує людські суспільства, що існують на певних історичних етапах. Дане явище свідчить про появу людських індивідів, що мають певну соціальну свободу. Систему права називають царством реалізованої свободи. Право ґрунтується на свободі [6, с. 4]: здатність вчиняти дії, реалізуючи вольовий вибір того чи іншого виду поведінки на підставі соціально визнаних норм належного. Тобто, змістом права як соціального цілого є правові норми та принципи, що мають взаємозв'язок між собою та утворюють відповідну структуру права – сукупність правових норм, інститутів, галузей права. Зміст права має об'єктивний характер, він виникає у результаті існування певних суспільних відносин у структурованому вигляді та визна-

чений наперед конкретноісторичними умовами, традиціями, перспективами розвитку суспільства. Зміст права має різницю ніж його сутність. Якщо сутність відображає внутрішню природу права, його основні, визначальні якісні характеристики, без яких право узагалі перестав бути правом, то зміст права – це вираження його сутності у багатьох і різноманітних проявах, у всій системі повторюваних суспільних відносин [7, с. 47]. Право класично визначають, як загальнообов'язкове, формально визначене правило поведінки, що регламентується чи санкціонується державою за для врегулювання найважливіших суспільних відносин, шляхом встановлення точного змісту прав та обов'язків їх суб'єктів та можливістю застосування відповідальності за їх невиконання або порушення [8, с. 271-272]. Тобто, право це явище, що нерозривно зв'язане із простором та часом, тобто з конкретним людським буттям. Воно функціонує у глибинах життя, розвивається у часі та змінюється разом із ним під впливом багатьох суспільних і природних чинників. Тому визначити певне постійне, універсальне поняття сутності права не є можливим [9, с. 24]. Однак є інші погляди щодо праворозуміння. Можна зустріти погляди, що більшість вчених ототожнюють право із мораллю, визначаючи що саме у праві втілюються суспільні норми моралі. Юридичний позитивізм виходить із того, що необхідного зв'язку між правом і мораллю не існує. Існують погляди філософів, що саме влада, а не істина породжує закони. Іншими словами, що в усіх правових системах немає потреби в моральній цінності (справедливості), що має бути притаманна нормі, аби ця норма була правовою. Те, що сутність певного правила може бути визначений як несправедливий, у жодному разі не може бути підставою, щоб не вважати його правовим. Класичний позитивізм стверджував, що право є наказом суверена, і пояснював обов'язковість позитивного права через звичку більшості членів суспільства коритися цим примусовим наказам [10, с. 142]. Виходячи із сукупності наукових поглядів щодо сутності права, можна прийти до висновку, що право є сукупністю загальнообов'язкових, формально виражених правил поведінки, які регулюють суспільні відносини та забезпечуються державою можливістю застосування засобів захисту та примусу у разі їх порушення. Щодо змісту правових норм, а саме волі їх створення, це питання є як доволі простим, так і дискусійним. Слід звернути увагу на погляди мислителів, що зміст правової норми формується саме за волею можнов-

ладців. Навіть враховуючи те, що у республіканській формі правління в державі, влада належить народу, який її реалізовує у демократичний спосіб шляхом участі у виборах, референдумі через які реалізує своє безпосередню владу, маючи вплив на її формування та прийняття колективно державно владних рішень, які є найбільш важливими для держави. Або опосередковано, шляхом звернення до відповідних органів влади. Формування змісту правових норм та прийняття останнього рішення, під час реалізації законодавчих норм, мають саме органи влади, тобто їх представники, що є посадовими особами, які також можуть втілювати власну волю під час їх реалізації. Тому постає питання владності, як засобу створення правового життя. Для дослідження відповідної теми, слід звернути увагу на поняття держави, що нерозривно пов'язана із органами влади від яких походить владна діяльність.

Держава є продуктом розвитку суспільства, який є складним соціальним явищем та тісно пов'язаний і багато у чому залежний від економічного, політичного та культурного розвитку самого суспільства. Тобто держава виступає формою організації політичної влади, що покликана упорядковувати суспільні відносини на певній території [11, с. 32]. Держава являє собою особливу організацію політичної влади, яка існує у соціально неоднорідному суспільстві та забезпечує його єдність, цілісність, безпеку, здійснює управління загальносуспільними справами на підставі права за допомогою спеціального механізму [12, с. 17]. Найбільш повно вчені надають визначення державі, як суверенній, політико-територіальній організації влади суспільства, що виражає, узгоджує та забезпечує інтереси населення шляхом визначення загальнообов'язкових правил поведінки за участю відповідних органів управління та правового примусу, які вирішують загальносуспільні справи і виступають суб'єктом міжнародно-правових відносин [13, с. 35]. Навіть деякі поняття держави, можна стверджувати, що складності у наданні поняття "держава" поглиблюються тим, що даний термін переважно позначається різноманітними предметами та явищами, щоб визначити його дефініцію [14, с. 181]. Існують різні способи формулювання ознак держави, які існували у загальній теорії держави і права та охоплюють переважно одну її сферу – сферу державної влади. Першим елементом держави є політична влада, держава надає своїм власним велінням обов'язкової сили. Ці вказівки виражаються у виді правових норм (законів), які приймаються уповноваже-

ними на це державними органами [15, с. 164]. Тому поняття держави є збірним, воно включає в себе сукупність елементів, які характеризують усі складові її значення. Державу визначають, як засіб політико-територіальної організації суспільства, на якій існують органи влади та діє система права, що у сукупності дає змогу регулювати суспільні відносини з метою їх розвитку. Так, як дане поняття є багатозначним, одним із основних його елементів є наявність органів влади, які мають повноваження державного правління. Саме наявність владних повноважень характеризує їх, як органи що наділені правом здійснювати управління суспільством через законодавчі приписи, які створюються ними та через які втілюється інтерес суспільства та власна воля органів управління. Владно-вольовий характер управління суспільством є невід'ємною складовою комплексних дій публічного адміністрування, як у процесі створення законодавчих приписів так і під час їх реалізації. Саме під час формування, встановлення змісту формально виражених, загальнообов'язкових правил поведінки, що гарантуються можливістю застосування санкціонованого та легітимізованого примусу, які слугують зразковою моделлю взаємодії членів суспільства, виражається інтерес не тільки членів суспільства, а і у першу чергу владність представників органів управління державою. Тому слід визначити питання органів управління та прояв владності під час здійснення публічного управління.

Управління суспільством здійснюється на підставі діючих правових норм через створений механізм держави, що з розвитком соціуму має динаміку. Механізм держави розуміють, як визначення всієї діяльності певних осіб та установ, усіх юридично організованих класів, які у сукупності служать цілям державного управління [16, с.20] Механізм держави складає собою: державний апарат та сукупність інших юридичних осіб, що не мають владних повноважень. Державний апарат розглядають з різних аспектів. Щодо вузького аспекту, то він передбачає сукупність органів управління відповідною організацією і справами. У свою чергу державний апарат є сукупністю державних органів, за допомогою яких реалізується державна влада та функції держави [17, с.86]. Тобто державним апаратом є сукупність державних органів влади, що мають відповідні повноваження направлені на реалізацію завдань та функцій держави. Сукупність інших юридичних осіб є підприємства, що здійснюють функції виробництва та установи, які надають послуги населенню. У сукупності, дані

складові створюють відповідний державний механізм, який шляхом владного управління, виробництва товарів та надання послуг забезпечує розвиток суспільства. Державний апарат має відповідний розподіл на гілки влади: законодавчу, виконавчу та судову. Принцип поділу влади полягає у створенні протидії кожному з її видів. Оскільки державна влада єдина, то її гілки повинні постійно взаємодіяти, а це не може не створювати їх суперництва за розширення своїх функцій: законодавча влада може перебирати на себе деякі функції виконавчої і навпаки. Для того, що б це не сталося, поглинання однією гілкою влади функцій іншої, на підставі довготривалої політичної практики було створено систему стримувань і протидії. Її суть полягає у тому, щоб не дати можливості жодній із них залишатися безконтрольною [18, с.10]. Кожна із гілок влади відіграє свою роль у регулюванні суспільних відносин. Так, законодавча здійснює розробку та прийняття правових актів, які направлені на регулювання суспільно важливих сфер життя; виконавча гілка влади направлена на реалізацію, шляхом прийняття підзаконних нормативно-правових актів що уточнюють порядок виконання законів, програм втілення у життя, актів які містяться у нормативно-правових актах; судова влада здійснює правосуддя шляхом розгляду та вирішення справ у відповідності до нормативно-правових актів, що діють у державі. Отже, кожна із гілок влади має владний характер дії, але лише законодавча повністю а в цілому формує правове життя суспільства. За для встановлення її онтології, дослідимо погляди вчених. Науковці визначають, що поняття «законодавча влада» вживається у кількох значеннях: це орган, що відповідно з Конституцією України, має право на ухвалення та внесення змін до законів; функцію щодо ухвалення законів; іноді законодавчу владу одночасно розуміють і як орган, і як функцію щодо ухвалення законів [19, с.100]. Законодавча влада є сукупністю повноважень із прийняття законодавчих актів [20, с.124–129]. Тобто саме парламент здійснює створення правил співжиття у суспільстві. Шляхом створення нових, внесення змін до існуючих та скасування існуючих нормативно-правових актів створюється сфера правової взаємодії членів соціуму. Дані приписи, щодо втілення у письмовій формі (тобто є формально вираженими) мають загальнообов'язковий характер для усіх осіб, так як приймаються уповноваженими на те органами, тобто тими які мають владність.

За своєю суттю акти управління є актами одностороннього волевиявлення, на відміну

від цивільно-правових актів, які приймаються за згодою сторін. Владність управлінських актів полягає у тому, що згода на їх виконання з боку тих чи інших осіб або організацій, яким їх адресовано, не потрібна [21, с.23]. Гарантованість права силою (авторитетом). Ця особливість права, що означає втілення правових норм гарантується авторитетом органу влади чи особою, що ці норми прийняла. Саме тому відзначають, що у демократичних країнах державна влада засновується не на авторитеті сили, а на силі авторитету, на повазі до закону, до самої влади, оскільки вона відповідно забезпечує права та свободи громадян [22, с.412]. Тому саме владність, наявність якої окреслює існування права на управління суспільством, дозволяє приймати загальнообов'язкові, формально виражені правила поведінки, які створюють правове життя. Вона засновується як на авторитеті, так і на загальному визнанні, що є наслідком першезгаданого елементу. Владність надає можливість втілювати власну волю суб'єктів, які наділені управлінськими повноваженнями у сфері правотворення (створення правової системи), а саме у ході прийняття нормативних актів. Внаслідок цього ті бачення правового співжиття членів суспільства, стають основою відносин між ними, як належні правовідносини.

Висновки. На підставі вищевикладеного, можна дійти до наступних тверджень.

Суспільство є сукупністю осіб, що проживають на певній території, які пов'язані спільними інтересами за для розвитку соціуму. Через існування різних інтересів, поглядів, переконань тощо у членів суспільства, в ході їх реалізації внаслідок взаємодії його членів, можуть виникати протиріччя, спори. За для вирішення відповідних спірних відносин, виникло право, як універсальний засіб вирішення спорів.

Право являє собою сукупність правил поведінки втілених у письмовій формі, які є формально вираженими, загальнообов'язковими правилами поведінки, що направлені на регулювання суспільних відносин. Тобто це належні правила співжиття, які є легітимізованими (прийняті уповноваженими на те органами) та легітимізованими (прийняті суспільством) та гарантованими державою, в особі органів влади, можливістю застосування засобів примусу у разі їх порушення, що визначають правила взаємодії членів суспільства у найбільш важливих сферах суспільних відносин, що підпадають під дію правового регулювання. Засобом втілення відповідних право-

вих приписів виступає держава, яка не тільки створює відповідні правила взаємодії у суспільстві, а і забезпечує їх реалізацію.

Державою є засіб політико-територіальної організації суспільства, в межах певної території, на якій проживає відповідна кількість осіб, існує система права, органи управління, система оподаткування, сили оборони країни, а також інші факультативні елементи (прапор, герб, гімн, мова). Тобто держава є засобом організації суспільства. Організація суспільства здійснюється через уповноважені на те органи влади, які в межах наданих їм повноважень у відповідності до законодавства, здійснюють функції адміністративно-правового регулювання та публічного адміністрування. Реалізуючи відповідні функції, органи влади здійснюють прояв своєї владності у регулювання суспільних відносин.

Існують класично три гілки влади: законодавча, виконавча та судова, кожна із яких має відповідну владну компетенцію та діє у відповідності до законодавства. Законодавча має на меті створення правової системи, виконавча реалізацію нормативних приписів у життя та нагляд за їх дотриманням у суспільстві та іншими органами влади, судова має на меті здійснення правосуддя шляхом розгляду та

вирішення справ у відповідності до приписів права. Однак єдиним органом влади, що створює систему нормативно-правових приписів є парламент, розглядаючи даний аспект із урахуванням республіканської форми правління, а саме змішаної форми (парламентсько-президентської республіки).

Отже, саме реалізуючи владність під час здійснення законодавчої компетенції, втілюється особиста воля законотворця у правові норми, які створюються у процесі законотворення. Звісно, враховується інтереси суспільства, але особисте політико-суб'єктивне ставлення та власний інтерес законотворця також має місце під час прийняття законодавчих приписів. Тому правові норми, які регламентують формально виражені, загальнообов'язкові правила поведінки, що є мірою належних відносин у суспільстві можуть бути не справедливими, так як є ризик втілення власного інтересу законотворця під час їх створення. Що у свою чергу визначає реалії співжиття членів суспільства, через владний вплив правових норм, які є чинними у державі, завдяки органам виконавчої та судової влади. Тому дуже важливим є свідоме втілення безпосередньої демократії під час реалізації виборчого права.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Черниш Н. Соціологія. Курс лекцій : підручник. Львів : Кальварія, 2003. 543 с.
2. Требін М. П. Соціологія : підручник. Харків : Право, 2010. 224 с.
3. Піч В.М. Соціологія : підручник. Львів : Магнолія 2006, 2009. 293 с.
4. Козирев М. П. Соціологія : підручник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 656 с.
5. Пірен М. І. Загальна соціологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл.. Київ : Персонал, 2014. 478 с.
6. Андріїв В. Наукова думка про право: логіко-історичний контекст аналізу. Підприємництво, господарство і право. 2007. № 7 (139). С. 3-6.
7. Андріїв В. Соціальна сутність права як регулятора суспільних відносин. Підприємництво, господарство і право. 2007. № 10 (142). С. 44-47.
8. Зайчук О.В., Оніщенко Н.М. Теорія держави і права. Академічний курс : підруч. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 688 с.
9. Козюбра М. І. Загальна теорія права : підручник. Київ : Ваіте, 2015. 392 с.
10. Цвік М. В., Петришина О. В. Загальна теорія держави і права : підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів. Харків : Право, 2009. 584 с.
11. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права : навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 268 с.
12. Лисяк О. І., Соколкін В. Л. Основи теорії держави : навч. посібник. Харків : УкрДУЗТ, 2019. 124 с.
13. Гусарев С. Д., Тихомирова О. Д. Теорія держави та права : навч. посіб.. Київ : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
14. Kelsen H. General Theory of Law and State. New York, 1961. URL: <https://archive.org/details/generaltheoryofl0000hans> (дата звернення: 15.12.2024)
15. Клімова Г. П. Концептуальні підходи до аналізу поняття «Держава». Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія : Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2015. № 2. С. 161-169.
16. Сухонос В. В. Глава держави у державному механізмі : конституційно-правовий статус : монографія. Суми : Еллада-S, 2015. 304 с.
17. Лялюк О.Ю. Державний апарат як елемент механізму реалізації публічної влади. Державне будівництво та місцеве самоврядування. 2012. № 23. С. 81-92.

18. Алексеєнко І. Взаємодія гілок влади як чинник розвитку форми правління в сучасній Україні. *Політичний менеджмент*. 2011. №1. С.8-11.
19. Георгіца А. Законодавча влада : поняття, правова природа, місце і роль у системі органів публічної влади. *Право України*. 2009. № 11. С. 100–117.
20. Шляхтун П. Конституційне право України : підручник. Київ : Освіта України ; КНТ, 2008. 297 с.
21. Ковальов В. Г. Концептуальні засади дослідження актів державного управління. *Вісник Академії митної служби України. Сер. : Державне управління*. 2009. №1. С. 19–24.
22. Мацюк А. А. Проблеми співвідношення понять влади, демократії, народовладдя та самоврядування. *Публічне право*. 2013. № 2. С. 410–418.

Стаття надійшла до редакції 02.04.2025

Стаття рекомендована до друку 10.05.2025

S. G. PEVKO

PhD (Law), Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Fundamental and
Legal Disciplines of Faculty No. 6

E-mail: Stanislav.advocate@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1488-9715>

Kharkiv National University of Internal Affairs

27 Leva Landau Avenue, Kharkiv, Kharkiv, 61000, Ukraine

POWER AS A MEANS OF CREATING THE LEGAL LIFE OF SOCIETY

ANNOTATION: *Introduction.* From the moment of the emergence of the state, as a means of uniting society, there was a need for the formation of appropriate authorities that would not contain a single personification of all spheres of responsibility of public administration and would serve as auxiliary means of state regulation of society, which make up the mechanism of the state. In this regard, in the course of the evolutionary processes of social development and state formation, a universal system of public administration emerged, which was called the "system of checks and balances". But the question arose of the risks of the implementation of the will of power in the course of the implementation of state and legal management by members of society.

Summary of the main research results. For the study of the subject that is the problem of scientific consideration, the following key components were analyzed, which in their totality make it possible to determine the axiology and reveal the meaning of the issue under study. The issue of society as the primary and main component of the reason for the study was analyzed. Since society acts as the only object of both legal and power influence on which legal regulation is directed, during which the subjective will of governing bodies is embodied. Society is a set of persons living in a certain territory and united by common interests, for the satisfaction of which they interact and form both the state and their governing bodies.

The ontology of the state as a key component that determines the emergence and personifies the authorities has been studied. A state is a political-territorial organization of society in a certain territory, with clearly defined boundaries, on which the relevant authorities and the legal system operate. That is, the state forms authorities that, on the basis of the legal norms created by them, regulate the relations that arise between members of society, thereby creating a field of legal regulation. In the course of creating appropriate legal norms, which serve as single, generally binding rules of conduct, the will is imposed through the legal regulation of the ruling class, which represents the authorities in the state. Therefore, the question arises of assessing the role of power as a means of creating the legal life of society.

Conclusions. Therefore, the issue of the will of power in the course of the legal regulation of society through the creation of formally expressed, generally binding rules of conduct is quite relevant. Society, creating a state, which results in the formation of relevant authorities, aims to ensure their development and further existence. Therefore, the issue of guaranteeing the conscientious regulation of society by the authorities authorized to create rules of cohabitation of its members, as well as the possibility of embodying the will of power through the mechanisms of state coercion, is quite complicated.

KEYWORDS: *society, law, state, power, legal regulation.*

REFERENCES

1. Chernysh N. (2003). Sociology. Lecture course: textbook. Lviv: Kalvariya. 543 p. (In Ukrainian)
2. Trebin M. P. (2010). Sociology: textbook. Kharkiv: Pravo. 224 p. (In Ukrainian)
3. Pich V.M. (2009). Sociology: textbook. Lviv: Magnolia 2006. 293 p. (In Ukrainian)
4. Kozyrev M. P. (2016). Sociology: textbook. Lviv: Lviv State University of Internal Affairs. 656 p. (In Ukrainian)
5. Piren M. I. (2014). General sociology: a textbook for students of higher education institutions. Kyiv: Personal. 478 p. (In Ukrainian)

6. Andriyiv V. (2007). Scientific thought about law: logical and historical context of analysis. *Entrepreneurship, economy and law*. No. 7 (139). P. 3-6. (In Ukrainian)
7. Andriyiv V. (2007). The social essence of law as a regulator of social relations. *Entrepreneurship, economy and law*. No. 10 (142). P. 44-47. (In Ukrainian)
8. Zaychuk O. V., Onishchenko N. M. (2006). *Theory of state and law. Academic course: textbook*. Kyiv: Yurinkom Inter, 2006. 688 p. (In Ukrainian)
9. Kozyubra M. I. (2015). *General Theory of Law: Textbook*. Kyiv: Vaite. 392 p. (In Ukrainian)
10. Tsvik M. V., Petryshyna O. V. (2009). *General theory of state and law: a textbook for students of legal higher educational institutions*. Kharkiv: Pravo. 584 p. (In Ukrainian)
11. Topolevskyi R. B., Fedina N. V. (2020). *Theory of state and law: textbook*. Lviv: Lviv State University of Internal Affairs. 268 p. (In Ukrainian)
12. Lysyak O. I., Sokolkin V. L. (2019). *Fundamentals of the theory of state: a textbook*. Kharkiv: UkrDUZT. 124 p. (In Ukrainian)
13. Gusarev S. D., Tikhomirova O. D. (2017). *Theory of State and Law: Textbook*. Kyiv: NAVS, Education of Ukraine. 320 p. (In Ukrainian)
14. Kelsen H. (1961). *General Theory of Law and State*. New York. URL: <https://archive.org/details/generaltheoryofl0000hans> (access date 15.12.2024).
15. Klimova G. P. (2015). Conceptual approaches to the analysis of the concept of "State". *Bulletin of the National University "Yaroslav the Wise Law Academy of Ukraine". Series: Philosophy, philosophy of law, political science, sociology*. No. 2. P. 161-169. (In Ukrainian)
16. Sukhonos V. V. (2015). *The head of state in the state mechanism: constitutional and legal status: monograph*. Sumy: Ellada-S. 304 p. (In Ukrainian)
17. Lyaluk O. Yu. (2012). The state apparatus as an element of the mechanism for the implementation of public power. *State construction and local self-government*. No. 23. P. 81-92. (In Ukrainian)
18. Alekseenko I. (2011). The interaction of branches of power as a factor in the development of the form of government in modern Ukraine. *Political management*. No. 1. P. 8-11. (In Ukrainian)
19. Georgitsa A. (2009). Legislative power: concept, legal nature, place and role in the system of public authorities. *Law of Ukraine*. No. 11. P. 100-117. (In Ukrainian)
20. Shlyakhtun P. (2008). *Constitutional law of Ukraine: textbook*. Kyiv: Education of Ukraine; KNT. 297 p. (In Ukrainian)
21. Kovalev V. G. (2009). Conceptual principles of the study of acts of state administration. *Bulletin of the Academy of Customs Service of Ukraine. Ser.: State Administration*. No. 1. P. 19-24. (In Ukrainian)
22. Matsyuk A. A. (2013). Problems of the correlation of the concepts of power, democracy, democracy and self-government. *Public law*. No. 2. P. 410-418. (In Ukrainian)

The article was received by the editors 02.04.2025

The article is recommended for printing 10.05.2025